

Дарко БУРИШИЋ

Завичајни музеј у Херцег - Новоме у 1972. години

Завичајни музеј у Херцег-Новоме у својем раду обухвата етнологију, археологију, историју са НОБ и Народном Револуцијом, иконографију, ботаничку башту у парку Музеја, лапидаријум, археолошку збирку на Канли кули и као посебно одјељење у саставу Музеја Умјетничку галерију „Јосип-Бепо Бенковић” са двије меморијалне собе Бенковић-Лучев.

ОПШТИ УСЛОВИ

1. *Кадрови:* У 1972. години није било кадровских промјена. Радну заједницу Завичајног музеја сачињавали су Илија Пушић, археолог виши кустос на руководећем радном мјесту директора Музеја, Дарко Буришић, кустос, академски сликар, Томо Педишић, проф. педагог и Милован Ђеранић, квалификовани радник.

2. *Доходак и расподјела:* Завичајни музеј је у 1972. години остварио средства, по уговору од Заједнице за културу Херцег-Нови, из сопствених прихода и из намјенских средстава за поједине манифестације од Републичке заједнице културе. Од 276,000 динара добијених од Заједнице културе Херцег-Нови 55⁰/₀ отпада на личне дохотке, 35⁰/₀ за материјалне и функционалне трошкове и 10⁰/₀ за режијске трошкове.

Радна заједница је остварила и дио средстава из сопствених прихода на улазницама и продајом своје едиције „БОКА”, затим од намјенских средстава других организација. У 1972. години нешто се побољшао просјек личних примања у односу на материјалне. Просјек личних примања у 1972. години био је 2.100 динара, а распон плата 1:1,75.

3. *Самоуправљање:* Радна заједница Завичајног музеја је у току 1972. године одржала 19 састанака, Савјет Музеја 1 састанак а Умјетнички савјет Галерије 2 састанка. Донешен је нови Статут. Извршена је реизборност чланова Савјета у којему су ушли представници Социјалистичког Савеза, Синдикалног вијећа, Савеза бораца, Заједнице образовања и УЛУЦГ.

4. *Имовинско-правни односи:* Судски спор због наслеђства покојног М. Комненовића још воде Мариновићи и Ломбардићи код Окружног суда у Титограду. У међувремену у јуну 1972. године основана је Задужбинска управа М. Комненовића, тако да ће Радна заједница Музеја остваривати своја имовинска права преко овога тијела. Редовна најамнина плодоуживаоцима за зграду и башту исплаћује се све док Задужбинска управа не добије правоснажну пресуду.

5. *Однос са осталим музејима и сличним установама:* Једна од главних акција Завичајног музеја у 1972. години била је испитивање могућности да се на територији Боке Которске споје стручне службе у области музеологије и заштите споменика културе. Успостављена је кореспонденција са свим музејима и збиркама, истакнутим стручним и научним радницима и музејским друштвом СРЦГ. У припреми је материјал за најављени састанак и у том смислу Завичајни музеј у Херцег-Новој, као иницијатор акција, израдио је информацију о стању музеолошке службе у Боки Которској.

И ове године успостављена је сарадња са музејима и архивима у Боки Которској око сарадње у зборнику „Бока“, а у циљу квалитетног унапређења заједничке едиције. Са Заводом за заштиту споменика културе сарадња се одвија у свим акцијама око проблема споменика културе на нашој територији.

Ове године је на иницијативу Центра за музејску документацију Југославије у Загребу успостављена сарадња на тај начин што ће едиција Центра, која излази два пута годишње, регистровати све наше радне манифестације у Музеју и Галерији.

У 1972. години успостављена је сарадња са Археолошким институтом САН у Београду и Археолошкој групи на Филозофском факултету. Сарадња је успостављена у заједничким археолошким истраживањима, а чланови тих институција биће редовни сарадници нашег Зборника. За Боку 5 у 1973. години стигла су већ два научна рада: *Средњовековни натписи у Боки Которској* од др Јована Ковачевића и *Фреске у Манастиру Савини* од др Војислава Ђурића.

6. *Остали општи послови:* Реконструисане и адаптиране 3 просторије бившег стана О. Комненовића у музејској згради. Просторије су спремне за музејску поставу. Конзервиран дио намјештаја којег је напала црвоточина. Израђен детаљан план потаве уз помоћ архитекте за унутрашњу архитектуру В. Средановића из Херцег-Новога. Извршено инвентарисање намјештаја и библиотеке и оставштине М. Комненовића. Набављени сандуци за депо Музеја.

Радна заједница Музеја учествовала је у многим акцијама које су организовале друштвено-политичке организације прили-

ком јубиларних прослава, састанака, симпозијума и других приредби.

АРХЕОЛОГИЈА

У 1972. години настављено је археолошко истраживање на локалитету Мало Росе, гдје су поред црквене грађевине из XIV или XV вијека пронађени тектонски детаљи у пластици из IX или X вијека.

У заједници са екипом САН из Београда извршена су сондажна ископавања на тврђави Мацел-Цитадела. У тврђави је откривена унутрашња архитектура из босанског и турског доба.

Израђена картотека 52 археолошка предмета.

Сређена документација са ранословенског локалитета у Каменом. Из колекције Ђорђа Ђеловића из Рисна откупљено 28 археолошких предмета из праисторијског и античког Рисна. Најинтересантнији су предмети: 7 бакарних преисторијских сјекира и 10 керамичких фигурина из илирских гробова.

Археолог Музеја учествовао на симпозијуму у Дубровнику и Задру на тему Преисторија на обалама Јадрана.

ЕТНОЛОГИЈА

У овој години откупљено је 27 етнографских предмета међу којима једно мушко црногорско одијело и једно женско бокелско са богатим сребрним накитом.

Направљен је споразум са фолклорном екипом „Слога” из Кумбора и са тројицом народних свирача из Крушевица ради наступа у оквиру Музеја и музејских манифестација у љетној сезони.

Ни у овој години није дошло до реализације заједничког етнологског истраживања са Земаљским музејом из Сарајева на подручју Суторине, Врбања и Крушевица. Разлог је недовољна финансијска средства и њихово неблаговремено притицање.

ИСТОРИЈА СА НОВ

У постави историјске збирке није ништа промијењено. Током године набављено је 7 предмета и то трофејног оружја из средњег вијека и I свјетског рата.

Ни одјељење НОБ није биљежило неке промјене. Документа и експонати из овог одјељења служили су за разне историјске манифестације из НОБ и Народне револуције.

ГАЛЕРИЈА „ЈОСИП БЕПО БЕНКОВИЋ”

1. Збирка икона: У 1972. години откупљено је 5 икона, насликаним на дрвеним подлогама, међу којим је једна из школе Рафаиловић-Димитријевић.

2. Галерија „Јосип-Бепо Бенковић”. У 1972. години организовала је 8 ликовних изложби: 5 самосталних и 3 групе.

У фебруару је организован V Херцегновски зимски салон на којему је учествовало 18 ликовних умјетника: 15 сликара и 3 вајара са 46 радова. Са подручја Боке Которске учествовало је 16 ликовних умјетника. Као гости Марио Маскарели, академски сликар из Београда и Хазбо Нухановић, сликар из Пљеваља.

Крајем марта мјесеца организована је самостална изложба Браниславе Бурзан, сликарке из Титограда.

У част „Дана младости” приређена је самостална изложба слика Јована Ивановића из Будве, у времену од 24. V до 4. VI.

Од 20. VI до 1. VII организована је самостална изложба Доротеје Миловић, сликарке из Задра.

У времену од 3. VII до 20. VII приређена је групна изложба бањалучких сликара, на којој су учествовали: Омер Бербер, Јосип Гранић, Бранислав Дугонић, Алојз Ђурић, Бекир Мисарлић, Енес Мунџић, Јован Спремо и Енвер Шпаљ.

Самостална изложба Анастасије Брајевић, акад. сликара из Титограда приређена је у времену од 23. VII до 2. VIII.

Организована је самостална изложба Живке Прошић, сликарке из Београда у времену од 3. до 12. VIII.

Изложбу групе дубровачких ликовних умјетника Марије Југ-Пецарић, академског сликара, Карин Фрадл и Драгутина Фрадла, керамо сликара, Галерија је организовала у времену од 12. IX до 23. IX.

3. *Фундус Галерије*: У току 1972. године путем откупа и поклона набављено је 9 умјетничких радова.

4. *Остале приредбе*: Поводом јубиларне прославе организације жена, Друштво жена општине Херцег-Нови у заједници са Завичајним музејем организовало је у Галерији „Јосип Бепо Бенковић” умјетничко вече, на којему су учествовали: књижевници Душан Костић и Павле Џонових, ансамбл „Бокељи”, соло клавира Милена Лучић и карикатуриста Десанка Глишић из Београда.

Све ове изложбе посјетило је 5.700 гледалаца.

СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ

У заједници са екипом Завода за заштиту споменика културе СРЦГ архитектонски измјерени и снимљени сви споменици културе и спомен обиљежја из НОБ у нашој општини. Акција је трајала 7 дана.

На Канли кули организована водичка и дежурна служба преко читаве године.

Завичајни музеј интервенисао је да се омогући посјета гледалаца споменика културе Форте Мару али се није наишло на разумијевање код Предузећа за приказивање филмова „Орјен” па је предмет предат на надлежност Заводу за заштиту споменика културе СРЦГ.

ПЕДАГОШКА СЛУЖБА

Педагошка служба се одвијала углавном у љетним мјесецима и то екскурзијама, групним посјетама и ђацима. Поред Музеја и Галерије педагошка музејска служба је била ангажована за бројне посјете разним екскурзијама и групним излетима по Боки Которској.

Током 1972. године Завичајни музеј је посјетило око 3.000 посјетилаца што је за једну трећину мање него прошле године.

ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ

1. Растурен трећи број Зборника „Бока” и припремљен за штампу број 4. Зборник „Бока“ 4. штампа се у 720 примјерака на 240 страница у којему су са својим радовима учествовали 16 стручних и научних радника. Путем размјена публикација музејска библиотека се у 1972. години обогатила са 77 књига.

2. У 1972. години штампано је 6 каталога за умјетничке изложбе.

ПРОБЛЕМИ

1. Зграда Музеја је у дотрајалом стању јер се на њој нијесу вршиле никакве знатније оправке од 1953. године.

2. Кадровска структура не одговара данашњем степену развоја Музеја. Недостаје конзерватор, кустос етнолог и чистачица. Овај проблем треба што хитније на неки начин ријешити.

3. Неприкладан је приступ музејској згради са главне комуникације, тако да је она неприступачна за моторизоване посјетиоце. Завичајни музеј због неријешеног прилаза моторним возилима губи годишње око 15.000 посјетилаца, што би био не мали финансијски ефекат у дохоцима установе.